

FACTSHEET KEURMERKENWIJZER

T.a.v. beoordelingsmethodiek beeldmerken op voeding in 2024/2025

Januari 2024

CONTEXT

Aanleiding

Sinds 2012 geeft de Keurmerkenwijzer van Milieu Centraal informatie over beeldmerken die iets zeggen over milieu, dierenwelzijn en/of sociale aspecten rondom mens & werk. N.a.v. een rapport van de Autoriteit Consument en Markt (ACM, 2016) en een onderzoek in opdracht van Milieu Centraal (Motivaction, 2014), verzocht het ministerie van Economische Zaken en de Alliantie Verduurzaming Voedsel Milieu Centraal om een robuuste beoordelingssystematiek op te zetten voor duurzaamheidsbeeldmerken op voeding. Dit deed Milieu Centraal samen met stakeholders vanuit overheid, wetenschap, bedrijfsleven en maatschappelijk middenveld.

Via de website Keurmerkenwijzer, communiceert Milieu Centraal alle beoordelingen naar consumenten. In 2017 werden ook beoordelingen van beeldmerken op non-foodproducten toegevoegd aan de Keurmerkenwijzer. Voor de herbeoordeling van voedingsbeeldmerken in 2018 en 2021 is de beoordelingssystematiek aangescherpt. In 2023 is de beoordelingsmethodiek verder aangescherpt, in voorbereiding op de beoordelingsronde voor beeldmerken op voeding van 2024/2025. De aanscherpingen betreffen de aspecten betrouwbaarheid en transparantie. Er was aanleiding om criteria op te nemen over de governance van keurmerken, ofwel de manier waarop een keurmerk wordt beheerd en gecontroleerd. Dit gaat over de structuur, processen en besluitvormingsmechanismen die ervoor zorgen dat het keurmerk betrouwbaar, transparant en effectief is. Ook wordt gekeken of beeldmerkhouders stappen zetten om te rapporteren over de impact die zij maken. Deze aanpassingen aan de criteria onder betrouwbaarheid en transparantie gelden niet voor de beoordelingen van beeldmerken non-food. Voor non-food beeldmerken wordt een minder uitgebreide systematiek gehanteerd.

Doel en effect van duurzaamheidskeurmerken

Het doel van de Keurmerkenwijzer is verwarring door de wildgroei van beeldmerken bij de consument te verminderen, zodat keurmerken hun oorspronkelijke functie terugkrijgen, te weten:

- Een betrouwbaar hulpmiddel voor consumenten om een duurzame keuze te maken.
- Een mogelijkheid voor bedrijven/organisaties om specifieke producten/diensten te onderscheiden op duurzaamheid.
- Motivatie voor steeds verder gaande verduurzaming in de branche door keurmerken; dit kan een race-to-the-top stimuleren.

Behalve dat de aanwezigheid van keurmerkproducten in de winkel consumenten bewuster kan maken van de mogelijkheid om duurzamere opties te kiezen, kan het hen ook kritischer maken ten aanzien van gevestigde merken. Dit kan die merken ertoe aanzetten hun aanbod te verduurzamen. Soms sluiten ze zich aan bij bestaande keurmerken. Andere bedrijven ontwikkelen eigen beeldmerken om hun ambities op duurzaamheid zichtbaar te maken. Er zijn ook keurmerken die certificering op verschillende ambitieniveaus aanbieden en hiermee zijn tussensegmenten ontstaan (zoals bij Beter Leven 1, 2 of 3 sterren).

Er zijn nationale en internationale ontwikkelingen rondom de verplichting tot onderbouwing van duurzaamheidsclaims, zoals ACM's Leidraad Duurzaamheid en handhaving aan de hand hiervan, de nieuwe Code voor Duurzaamheidsreclame en het voorstel voor de Europese Green Claims Directive. Het gebruik van gedegen opgezette, betrouwbare en ambitieuze keurmerken is een goede route om bepaalde duurzaamheidsclaims te onderbouwen.

Bestaansrecht van de Keurmerkenwijzer

Het risico van het huidige, grote aantal beeldmerken is dat consumenten niet meer weten welke plaatjes betrouwbaar zijn en of de beeldmerken strenge duurzaamheidseisen hanteren. De Keurmerkenwijzer geeft hier inzicht in. Bovendien informeert de Keurmerkenwijzer over waar een beeldmerk voor staat; welke aspecten van duurzaamheid (milieu, dierenwelzijn en/of sociale rechten) het wil verbeteren. Zo helpt deze de consument bij het maken van duurzame keuzes.

Een mogelijk en gewenst bijeffect van de Keurmerkenwijzer zou zijn dat zwakkere keurmerken, die nauwelijks strengere eisen stellen dan wettelijke eisen aan een bepaald productieproces, of die niet onafhankelijk gecontroleerd worden, uiteindelijk van de markt verdwijnen omdat deze een, voor consumenten zichtbaar, slechte score krijgen in de Keurmerkenwijzer. Om dit bijeffect te versnellen, zal na een technische update en vernieuwing van ontwerp van de Keurmerkenwijzer in 2024 het onderscheid tussen goed opgezette en zwakke beeldmerken benadrukt worden. Beeldmerken met onafhankelijke controle op naleving van de eisen krijgen de meeste aandacht in de Keurmerkenwijzer en

worden bovenin beeld getoond. Deze beeldmerken krijgen een score voor de ambitie op de duurzaamheidsaspecten en een inhoudelijke toelichting hierop. Als de controle van een beeldmerk volgens de criteria van Milieu Centraal niet betrouwbaar genoeg is, wordt de ambitie op de duurzaamheidsaspecten niet beoordeeld. Deze en andere beeldmerken die weinig informatief zijn voor consumenten die een duurzame keuze willen maken, krijgen minder aandacht en staan in overzichtspagina's onderaan.

DOEL FACTSHEET

Het doel van factsheets van Milieu Centraal is om de werkwijze van onderzoek en de totstandkoming van consumentenadviezen binnen Milieu Centraal inzichtelijk te maken. Deze specifieke factsheet geeft een toelichting op de beoordelingssystematiek, de te beoordelen duurzaamheidsaspecten en betrouwbaarheid van beeldmerken en op de scores in de Keurmerkenwijzer, zowel voor keurmerken op voedingsmiddelen, als op non-food producten. Deze factsheet bespreekt de nieuwe werkwijze in de beoordelingsronde van beeldmerken op voeding die tijdens 2024 uitgevoerd zal worden. De resultaten zullen begin 2025 bekend gemaakt worden. Voor informatie over de werkwijze van beoordelingen van beeldmerken die voor 2025 zijn gepubliceerd in de Keurmerkenwijzer, verwijzen we naar eerdere versie van de factsheet (hier te vinden: <https://www.milieucentraal.nl/professionals/factsheets-en-rapporten/factsheet-keurmerkenwijzer/>).

TOELICHTING WERKWIJZE KEURMERKENWIJZER

Welke beeldmerken staan in de Keurmerkenwijzer?

De criteria voor opname van een beeldmerk in de Keurmerkenwijzer zijn:

- Het moet op de consument gericht zijn.
- Het moet te vinden zijn op de Nederlandse markt (producten en diensten).
- Het beeldmerk doet een duurzaamheidsclaim of wekt die indruk.

Onder duurzaam verstaat Milieu Centraal milieuvriendelijk, diervriendelijk en/of met aandacht voor sociale aspecten

rondom mens & werk. De Keurmerkenwijzer gaat niet in op geschreven duurzaamheidsclaims, zonder beeldmerk. Wel zijn enkele beeldmerken opgenomen die weliswaar geen duurzaamheidsclaim doen, maar waarvan de consument dit wel kan denken.

In samenwerking met stakeholders vanuit overheid, bedrijfsleven, normeringsinstituten en NGO's en heeft Milieu Centraal de volgende definities voor beeldmerken opgesteld:

- Een **keurmerk** is een afbeelding op een product die iets zegt over de duurzaamheidseisen* aan de productie(keten), en waarvan de eisen worden beheerd door een onafhankelijke partij** én waarbij de toelatingsprocedure voor iedereen die aan de duurzaamheidseisen meent te voldoen toegankelijk is.

*Duurzaamheidseisen: Meetbare eisen m.b.t. milieu, dierenwelzijn en/of mens & werk waaraan het product/productieproces moet voldoen.

**Een onafhankelijke partij: een andere partij dan de partij die het product verkoopt.

Naast keurmerken, bevat de Keurmerkenwijzer ook andere typen beeldmerken:

- Een **bedrijfslogo**: Een afbeelding op een product die iets zegt over de duurzaamheidseisen aan de productie(keten). Soms worden de eisen en controle daarop beheerd door de aanbieder(s)* zelf, maar de beeldmerkeigenaar kan ook onafhankelijke controle hebben opgezet. De producent is eigenaar van het beeldmerk en andere producenten kunnen zich niet aansluiten. De eisen kunnen ook betrekking hebben op andere ketenpartners (bijv. toeleveranciers of afnemers).
* Dit kan ook een groep van aanbieders zijn.
- **Overig logo**: Een afbeelding op een product die informatie geeft over iets anders dan duurzaamheidseisen van het product (bijvoorbeeld informatiologo's zoals het glasbaklogo). Zwakke beeldmerken zonder onafhankelijke controle op naleving van de eisen, of zonder eisenpakket, vallen in de Keurmerkenwijzer ook in deze categorie.

Tot en met 2023 gaf Milieu Centraal ook aandacht aan zogenoemde 'paraplulogo's' ofwel overkoepelende logo's. Hieronder verstonden we 'Een afbeelding op een product die altijd in combinatie voorkomt met 1 of meer keurmerken en zelf geen aanvullende substantiële duurzaamheidseisen beheert. Onder overkoepelende beeldmerken kunnen ook merknamen vallen.' Omdat deze logo's geen meerwaarde hebben t.o.v. de echte, onderliggende keurmerken en ze kunnen bijdragen aan verwarring door de veelheid aan beeldmerken, krijgen paraplulogo's in de vernieuwde Keurmerkenwijzer vanaf 2024 minder aandacht en verdwijnt de

term paraplulogo. In de Keurmerkenwijzer worden bezoekers bij deze logo's (te vinden onder 'overige logo's') geattendeerd op dat op de verpakking nog een logo staat, namelijk een echt keurmerk.

Waarop worden beeldmerken beoordeeld?

Voor de beoordeling baseert Milieu Centraal zich alleen op online beschikbare en publiek toegankelijke informatie (waaronder het eisenpakket dat het beeldmerk hanteert). Het groene kader licht toe welke zaken Milieu Centraal overweegt bij de beoordeling. Per beeldmerk worden de bevindingen vastgelegd in een gestandaardiseerd beoordelingsformulier. Dit beoordelingsformulier is te downloaden in de professionele omgeving op milieucentraal.nl. In het beoordelingsformulier zijn details over de beoordeling en de precieze formuleringen bij de scores te zien.

Het beoordelingsproces begint altijd (voor beeldmerken op voeding en non-food producten of services) met het bepalen van hoe gecontroleerd wordt of beeldmerkgebruikers de gestelde eisen naleven. Goede controle vormt voor Milieu Centraal de basis van een betrouwbaar keurmerk.

Betrouwbaarheid:

Voor goede controle is het belangrijk dat de controlerende/certificerende instantie onafhankelijk is van zowel de keurmerkeigenaar als de partij die het keurmerk voert. Op het aspect betrouwbaarheid verschilt de methodiek tussen keurmerken op voeding en op non-food. De beoordeling van voedingskeurmerken is uitgebreider ten aanzien van controle.

Voeding: Betrouwbaarheid refereert aan controle door een onafhankelijke partij, liefst een geaccrediteerde partij, in het beste geval door de RvA geaccrediteerd op dit specifieke eisenpakket, of het beeldmerk is ISEAL Alliance (International Social and Environmental Accreditation and Labeling Alliance) Code Compliant. ISEAL Alliance is de wereldwijde vereniging voor duurzaamheidsstandaarden.

De controle moet jaarlijks zijn. Controlerende partij wordt beoordeeld met een score van 0 tot en met 5. Er zijn additionele criteria over sanctiebeleid (score 0-5) en of er een systeem is om ketenintegriteit te waarborgen (ja/nee).

Bepaling eindscore: De laagste score behaald op controlerende partij en sanctiebeleid geldt, met een punt aftrek indien bij ketenintegriteit 'nee' is ingevuld.

Non-food: Hierbij wordt alleen bepaald hoe de controle op naleving van de eisen is geregeld; de overige aspecten worden niet meegewogen. Daarmee bepaalt de score op controlerende partij de score op betrouwbaarheid die in de Keurmerkenwijzer wordt getoond bij beeldmerken op non-food.

Alleen bij een onafhankelijke controlerende partij (score 2 of hoger op dit aspect onder Betrouwbaarheid) wordt de ambitie op duurzaamheidsaspecten beoordeeld en gewaardeerd met een score in de Keurmerkenwijzer.

Milieu Centraal controleert niet of controle op naleving van de eisen daadwerkelijk wordt uitgevoerd zoals beschreven.

Transparantie:

Dit aspect wordt alleen beoordeeld bij beeldmerken op voeding. Transparant betekent dat voor consumenten duidelijk is waar het beeldmerk voor staat en hoe het te werk gaat. Dit beoordeelt Milieu Centraal aan de hand van deze criteria:

- Vindbaarheid van de informatie: score van 0-5
- Toetsbaarheid van de eisen: score van 0-5
- Proces stakeholderbetrokkenheid/onpartijdigheid: score van 0-5
- Doelmatigheid van het schema: score van 0-5

Bepaling eindscore: laagste score op aspecten vindbaarheid, toetsbaarheid, proces stakeholderbetrokkenheid/ onpartijdigheid en doelmatigheid, met een punt aftrek indien de schemabeheerder (in opgevraagde informatie) niet heeft aangetoond inspanningen te hebben verricht om een brede groep stakeholders te betrekken bij ontwikkeling van het schema.

Bepaling scores ambitieniveau op duurzaamheid

Milieu Centraal beoordeelt beeldmerken op basis van hoe streng de eisen zijn op milieu, dierenwelzijn en/of mens & werk (sociale rechten, arbeidsomstandigheden), indien relevant voor een productgroep. Per duurzaamheidsaspect zijn per productcategorie in overleg met stakeholders en experts de aspecten gedefinieerd, waarop beoordeeld wordt. Het groene kader vertelt meer over de beoordeling van ambitie op duurzaamheid.

Duurzaamheid:

De voor een productgroep relevante beeldmerken worden in de context van een benchmark beoordeeld, voor elk duurzaamheidsaspect apart. De ambitie wordt bepaald aan de hand van de eisen die gaan over de vastgestelde deelaspecten. Ook al stellen keurmerken nog andere duurzaamheidseisen, we beoordelen alleen op de geselecteerde deelaspecten. Dit om een eerlijke vergelijking tussen beeldmerken te verzekeren en om het beoordelingsproces uitvoerbaar te houden.

De hoogte hangt af van:

- wetgeving
- gangbare praktijk
- ambitieniveau van overige beeldmerken in de productgroep (benchmark)
- 'best practices'

Als het aantal ambitieuze beeldmerken binnen een productgroep beperkt is en er daarom geen volwaardige benchmark mogelijk is, wordt de score alleen gebaseerd op wetgeving, gangbare praktijk en best practices.

Om als goed beeldmerk, ofwel met score 3 of hoger (op een schaal van 5) beoordeeld te worden, moeten de eisen verder gaan dan wat de wet voorschrijft en dan wat gangbaar is onder producenten. De beeldmerken moeten een zekere ambitie nastreven.

De best scorende keurmerken (met score 4 en hoger) worden meegenomen in het consumentenadvies dat Milieu Centraal geeft op haar website (MilieuCentraal.nl) over een bepaald onderwerp.

Wanneer wordt geen score gegeven

In enkele gevallen wordt geen score toegekend en in is het scorewiel in de nieuwe Keurmerkenwijzer grijs of wit. De volgende situaties komen voor:

- Dit aspect is niet van toepassing op deze productgroep. Groente is bijvoorbeeld niet te beoordelen op dierenwelzijn. Deze situatie krijgt een wit wiel.
- In sommige gevallen kan geen (eenduidige) score worden gegeven. Als een keurmerk vier of meer subniveaus heeft, licht de tekst toe hoe de verschillende niveaus worden gewaardeerd. Deze gevallen krijgen een wit wiel. Het best scorende ambitieniveau telt mee om de range van ambitie in de benchmark te bepalen. Bij drie of minder subniveaus worden deze als afzonderlijke beeldmerken besproken in de Keurmerkenwijzer.

Bij beeldmerken met 4 of meer niveaus in productcategorieën die vanaf 2024 worden beoordeeld, tonen we het laagste en het hoogste ambitieniveau.

- Indien een duurzaamheidsthema in de productgroep wel relevant wordt geacht, maar het beeldmerk geen eisen stelt op dit thema, wordt een grijs wiel getoond.
- Als een beeldmerk geen onafhankelijke partij inschakelt om te controleren op naleving van de eisen, beoordelen we de ambitie op duurzaamheid niet. Dit tonen we met grijze wieltjes bij milieu, dier en mens & werk.
- Bij non-foodbeeldmerken heeft het onderdeel transparantie geen score, omdat we dit aspect niet beoordelen voor deze productgroepen. Deze situatie krijgt een wit wiel.

Aanvulling op de bepaling van de scores op duurzaamheid

Voor sommige productgroepen zijn verschillende fases in het productieproces apart beoordeeld op duurzaamheid.

Bijvoorbeeld voor kleding zijn milieu en mens & werk apart gescoord voor de productie van de vezels, voor de verwerking van vezels tot stof en voor het maken van een kledingstuk. Een vergelijkbare situatie doet zich voor bij papier, waarbij de herkomst van het hout en de papierproductie apart zijn beoordeeld en verwerkt tot een eindscore. Wanneer een score is gebaseerd op verschillende productiefases, wordt dit in de omschrijving van het keurmerk toegelicht. In deze productgroepen is de eindscore bepaald door de aparte scores te middelen, met een punt aftrek als niet aan alle fases in het productieproces eisen worden gesteld.

Beoordeling proces impactrapportage

Milieu Centraal beoordeelt alleen het ambitieniveau van de eisen, en niet van de uitwerking in de praktijk. Milieu Centraal brengt dus niet de impact (bijvoorbeeld verminderde ecotoxiciteit of vermeden dierenleed) van het gebruik van beeldmerken in kaart. Wel wordt vanaf 2024 bij beeldmerken op voeding beoordeeld in hoeverre beeldmerken transparant zijn over de totstandkoming van hun werkwijze en over of en hoe ze willen rapporteren over de beoogde effecten van hun werk.

Toen in 2021/2022 voor het eerst gekeken werd of beeldmerkeigenaren een impactrapportage hadden gepubliceerd, bleek dit voor de meeste beeldmerken nog te zeer onontgonnen terrein om hier consequenties aan te verbinden in de beoordeling. Wel kondigde Milieu Centraal aan dat dit in de toekomst zou meewegen in de score op transparantie. Voor dat laatste is het ook in de beoordeling van 2024/2025 nog te vroeg. Het kost tijd om een zinvolle

impactrapportage op te stellen. Milieu Centraal vindt het echter wel passend in de tijdsgeschiedenis dat schemabeheerders communiceren over hun werkwijze en impact, richting (in)kopers van gecertificeerde producten én richting (toekomstige) certificaathouders. Daarom zal in de Keurmerkenwijzer zichtbaar worden welke beeldmerkeigenaren stappen zetten om te communiceren over hun impact.

Dit wordt zichtbaar middels een 'visuele beloning', bij de score op transparantie (maar dit aspect telt niet mee voor de bepaling van de score op transparantie).

Het proces van impactrapportage wordt alleen beoordeeld (en eventueel beloond) indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- **Betrouwbaarheid:** minimaal score 4 en
- **transparantie:** minimaal score 4 en
- **op ten minste één van de duurzaamheidsaspecten:** minimaal score 2.

Transparantie over het proces van impactrapportage wordt bepaald aan de hand van het 'Beoordelingskader 'proces impactrapportage'. Dit kader behandelt 7 aspecten. Indien minimaal 4x ja is gescoord, wordt de visuele beloning in de Keurmerkenwijzer gegeven.

Betrokkenheid experts bij beoordelingsronde voedingskeurmerken

Tot dus ver hebben grote beoordelingsrondes van voedingsbeeldmerken plaatsgevonden in 2016, 2018 en 2021. Voorafgaand aan iedere beoordelingsronde werden experts en stakeholders betrokken, om te bespreken of en hoe de systematiek moest worden aan gepast, zowel procesmatig als inhoudelijk. Genoemde aanpassingen en aanvullingen van criteria over governance en impactrapportage in 2024 zijn tot stand gekomen na twee rondetafelsessies.

Per 2024 worden voorafgaand aan het beoordelen, sessies georganiseerd met externe experts, om per productcategorie de relevante deelaspecten per duurzaamheidsaspect vast te stellen. Door tegelijk met de betrokken experts in gesprek te gaan, komen alle relevante issues op tafel en kunnen we gezamenlijk een afweging maken welke aspecten de meeste aandacht verdienen in de beoordeling.

De beoordelingen worden binnen Milieu Centraal door een onderzoeker gedaan, en gereviewd door een tweede Milieu Centraal-onderzoeker. Vervolgens worden de scores en beoordelingen voorgelegd aan de betrokken experts. Bij verschillen in opvattingen tussen onderzoekers en experts wordt overlegd en eventueel extra expertise ingewonnen. Bij

blijvende discussie kunnen de discussiepunten worden voorgelegd aan de Wetenschappelijke Raad van Advies van Milieu Centraal.

Milieu Centraal stuurt de beoordelingen van de voedingsbeeldmerken naar beeldmerkeigenaren. Zij krijgen de tijd om te reageren op feitelijke onjuistheden of eventuele foutieve interpretatie van eisen, en om eventuele laatste aanpassingen te doen, bijvoorbeeld voor betere vindbaarheid van informatie. Hierna stelt Milieu Centraal de beoordelingen definitief vast.

Topkeurmerken op voeding

Voedingskeurmerken worden, enkele tussentijdse updates en aanvullingen daargelaten, per productcategorie tegelijk beoordeeld. In deze grote beoordelingsrondes worden koplopers onder de voedingskeurmerken geïdentificeerd. Hierover wordt naar het publiek gecommuniceerd als 'Topkeurmerken'.

De focus op deze ambitieuze keurmerken moet het behapbaar maken voor de consument om duurzame aankopen te doen. Letten op twaalf Topkeurmerken in de winkel is immers overzichtelijker dan proberen de kwaliteit te onthouden van de ongeveer 150 voedingsbeeldmerken in de Keurmerkenwijzer.

Een Topkeurmerk voldoet aan de volgende eisen:

- **Het is betrouwbaar:** controle op naleving van de eisen wordt gedaan door een onafhankelijke, geaccrediteerde partij, of de keurmerkeigenaar is ISEAL-lid. Het sanctiebeleid is goed uitgewerkt en er is een systeem dat ketenintegriteit borgt. Score 4 of 5.
- **Het is transparant:** de eisen zijn concreet en toetsbaar en makkelijk online te vinden. Het eisenpakket is doelmatig in het licht van het doel van het beeldmerk. Het beeldmerk heeft inzage gegeven (op aanvraag) in het proces van stakeholderbetrokkenheid, en geeft blijk van het streven om onpartijdig te werken. Score 4 of 5.
- **Het is ambitieus (streng):** de eisen voor milieu, dierenwelzijn en/of mens & werk gaan veel verder dan de gangbare praktijk. Score 4 of 5 op minstens één duurzaamheidsaspect.

Indien een bedrijfslogo voldoet aan dezelfde criteria, krijgt dit in de Keurmerkenwijzer het label topbedrijfslogo. Milieu Centraal communiceert niet actief over topbedrijfslogo's en deze worden niet genoemd in campagnes over keurmerken.

De Topkeurmerken van 2022:

Topkeurmerk klimaat

Sinds 2022 bestaat het 'Topkeurmerk klimaat', omdat klimaatverandering zo'n urgent thema is. Ambitieuze en betrouwbare keurmerken die zich speciaal op beperking van klimaatimpact richten komen hiervoor in aanmerking. Vanwege hun inzet op klimaatimpact alleen, kunnen zij geen score 4 of hoger op milieu krijgen. Vanwege de hoge ambitie op beperking van klimaatimpact en het belang hiervan kennen we toch het Top-predicaat toe aan dit keurmerk (ondanks score 3 op milieu). Climate Neutral Certified is het eerste keurmerk dat het label 'Topkeurmerk klimaat' krijgt.

CONCLUSIES WERKWIJZE KEURMERKENWIJZER

Met bovenstaande werkwijze beoogt Milieu Centraal de consument van objectieve informatie te voorzien over waar een beeldmerk voor staat, en het ambitieniveau daarin en de betrouwbaarheid van duurzaamheidsbeeldmerken. Zo helpt de Keurmerkenwijzer de bewuste consument duurzamere aankopen te doen. De Topkeurmerken op voeding bieden bovendien uitkomst voor wie niet steeds de Keurmerkenwijzer erbij wil pakken tijdens het boodschappen doen. Wie producten koopt met deze keurmerken, draagt bij aan een steeds duurzamere voedselketen.

Jaren ervaring leert dat het aantal keurmerken binnen een bepaalde productgroep nauwelijks afneemt. Enkele beeldmerken zijn in de loop van de jaren van de markt verdwenen, maar er zijn ook nieuwe bij gekomen. De gewenste uitdunning van het woud aan keurmerken heeft dan ook nog niet plaatsgevonden. Mogelijk draagt de

handhaving door ACM bij niet-onderbouwde duurzaamheidsclaims en de Europese regelgeving rondom onderbouwing van dit soort claims bij aan het ontmoedigen van zwakke beeldmerken.

Omdat goede keurmerken zich continue willen blijven verbeteren, kan de benchmark als geheel opschuiven richting duurzamere praktijken. Relevant hierbij is dat beoordelingen binnen een benchmark worden gedaan en de gegeven scores relatief zijn ten opzichte van andere keurmerken in dezelfde productgroep. Dit betekent dat een score 4 in de ene productgroep niet hetzelfde ambitieniveau hoeft te weerspiegelen als een score 4 in een andere productgroep, waar de benchmark bijvoorbeeld al verder ontwikkeld is. De Keurmerkenwijzer toont dat veel keurmerken, inclusief enkele Topkeurmerken, ambitieus zijn op één van de duurzaamheidsaspecten, maar minder of geen eisen stellen op een ander aspect. Er blijft dus ruimte voor ontwikkeling. Door in kaart te brengen waar keurmerken goed én minder goed op scoren, hoopt Milieu Centraal te bewerkstelligen dat keurmerkeigenaren stappen blijven zetten richting strengere eisen. Met als gevolg verdere verduurzaming van de gecertificeerde producten en diensten.

GERELATEERDE DOCUMENTEN

Deze zijn beschikbaar op de omgeving voor professionals op [MilieuCentraal.nl](https://milieucentraal.nl):

- [Beoordelingsformulier beeldmerken voeding 2024](#)
- [Notitie Criteria Governance](#)
- [Notitie Beoordeling proces impactrapportage](#)
- [Invulformulier Proces stakeholderbetrokkenheid](#)
- [Beoordelingsmethodiek duurzaamheidsbeeldmerken](#)

Over Milieu Centraal

Milieu Centraal is het kenniscentrum voor duurzaam leven, en geeft consumenten praktische tips en adviezen voor iedere duurzame stap: van afval scheiden tot zonnepanelen kopen. Een externe wetenschappelijke adviesraad is onderdeel van de kwaliteitsborging. Milieu Centraal bereikt via haar websites en sociale media dagelijks 20.000 tot 30.000 consumenten. Milieu Centraal werkt samen met maatschappelijke organisaties, bedrijven, overheid en media.

Communicatie op basis van wetenschappelijk onderzoek

Milieu Centraal staat voor betrouwbare informatie; nuchter, feitelijk, praktisch. Alle tips en adviezen zijn gebaseerd op (wetenschappelijk) onderzoek. Onze onderzoekers houden een uitgebreide kennisbasis continu up-to-date. Een adviesronde onder bedrijven, branches, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen zorgt voor diversiteit en draagvlak. Een wetenschappelijke adviesraad vormt het sluitstuk van de kwaliteitsborging, de leden zijn verbonden aan een onderzoeksinstituut of universiteit.

GECITEERDE WERKEN

- ACM. (2016). *ACM over keurmerken*. Opgehaald van <https://www.acm.nl/nl/publicaties/publicatie/15163/ACM-over-keurmerken>
- ACM. (2021b, mei 3). *ACM start onderzoeken naar misleidende duurzaamheidsclaims in drie sectoren*. Opgehaald van <https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-start-onderzoeken-naar-misleidende-duurzaamheidsclaims-drie-sectoren>
- ACM. (2023, jun 13). *Leidraad Duurzaamheidsclaims - versie 2*. Opgehaald van <https://www.acm.nl/nl/publicaties/leidraad-duurzaamheidsclaims-0>
- Autoriteit Consument & Markt. (2020a, juli 17). *ACM Signaal 2020 - Betere keurmerken noodzakelijk voor duurzame keuze*. Opgehaald van ACM.nl: <https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-signaal-2020-betere-keurmerken-noodzakelijk-voor-duurzame-keuze>
- Autoriteit Consument & Markt. (2020b, juli 17). *ACM doet oproep om einde te maken aan misleidende informatie over duurzaamheid*. Opgehaald van ACM: <https://www.acm.nl/nl/publicaties/acm-doet-oproep-om-einde-te-maken-aan-misleidende-informatie-over-duurzaamheid>
- Autoriteit Consument & Markt. (2021a). *Leidraad Duurzaamheidsclaims*. ACM. Opgehaald van <https://www.acm.nl/nl/publicaties/leidraad-duurzaamheidsclaims>
- European Commission, DG Environment. (2023). *Proposal for a Directive on Green Claims*. Opgehaald van https://environment.ec.europa.eu/publications/proposal-directive-green-claims_en
- Motivaction. (2014). *Bevorderen effectiviteit van duurzaamheidskeurmerken*. in opdracht van Milieu Centraal. Opgeroepen op 10 5, 2020, van <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2014/11/13/bevorderen-effectiviteit-van-duurzaamheidskeurmerken-consumentenonderzoek>